

**NOTA DE FUNDAMENTARE**  
**la proiectul de lege pentru modificarea Legii viei și vinului nr. 57/2006**

**1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ**

Autorul proiectului de lege pentru modificarea Legii viei și vinului nr. 57/2006 este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

**2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ**

**2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ**

Sectorul vitivinicol este un domeniu de importanță strategică pentru economia națională, având un impact direct asupra dezvoltării rurale și asupra imaginii țării per general. În contextul integrării europene și al globalizării, se impune adaptarea cadrului legislativ național pentru a răspunde noilor provocări și oportunități.

Proiectul de lege vine să asigure realizarea parțială a acțiunii nr. 8 Capitolul 11 (Agricultură și dezvoltare rurală) Clusterul 5 (Resurse Naturale, Agricultură și Coeziune) din Planul Național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027\*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 45/2024.

Prin urmare, proiectul dat va asigura armonizarea cadrului național la rigorile Uniunii Europene în domeniul producerii produselor vitivinicole în corespundere cu:

- *Regulamentul delegat (UE) 2018/273 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, registrul plantațiilor viticole, documentele însoțitoare și certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii, notificările și publicarea informațiilor notificate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele și sancțiunile relevante, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 555/2008, (CE) nr. 606/2009 și (CE) nr. 607/2009 ale Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 436/2009 al Comisiei și a Regulamentului delegat (UE) 2015/560 al Comisiei, și cu*

- *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/274 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii și notificările, de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele relevante și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/561 al Comisiei și continuă transpunerea prevederilor din*

*Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE)*

*nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 20 decembrie 2013, CELEX: 32013R1308, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L346 din 20 decembrie 2013.*

## 2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Pentru a asigura buna funcționare a pieței interne pentru produsele vitivinicole și alinierea la cerințele internaționale, în sectorul vitivinicol este necesar să se stabilească criterii bine definite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în domeniul produselor vitivinicole.

Sectorul vitivinicol vine cu o pondere considerabilă în economia sectorului agroalimentar constituind 16% din valoarea totală produsă în agricultură, în timp ce exporturile au adus un venit de cca 192,1 milioane dolari USD în anul 2023, reprezentând 1,2% din PIB, menținându-se la același nivel față de anul precedent. În prezent plantațiile viticole ocupă 5% din totalul terenurilor agricole din Republica Moldova și 3,7% din suprafața totală a țării, demonstrând cea mai mare densitate a podgoriilor din lume (conform datelor Organizației internaționale a viei și vinului). Acesta cuprinde cca 53,5 mii de agenți economici, înregistrați în Registrul Vitivinicol (în continuare - RVV), care dețin cca 92 mii parcele viticole (atât soiuri pentru vin cât și soiuri pentru masă). Cumulativ, sectorul angajează direct sau indirect cca 150 mii de persoane sau 15% din forța de muncă activă a Republicii Moldova. Pe lângă valoarea sa economică, vinul reprezintă un element forte în poziționarea Republicii Moldova ca destinație turistică, acesta fiind unul din principalele motive pentru care turiștii vizitează țara noastră. Mai mult, vinul moldovenesc este parte indispensabilă a patrimoniului cultural și social național, fiind utilizat în majoritatea tradițiilor și practicilor culturale din Republica Moldova.

În acest context, sesizând valoarea și notorietatea strugurilor și vinului pentru economia dar și pentru imaginea Republicii Moldova, dezvoltarea sectorului vitivinicol este esențială.

Totodată, sectorul vitivinicol, la rând cu sectorul agricol din Republica Moldova, se confruntă cu o serie de provocări, cum ar fi:

- fragmentarea exploatațiilor agricole, ceea ce duce la o productivitate scăzută și insuficiență de materie primă uniformă și de calitate corespunzătoare și, drept urmare, dificultăți în accesarea piețelor;
- infrastructura insuficient dezvoltată și un grad scăzut de tehnologii moderne aplicate atât în sectorul viticol cât și în cel vinicol;
- acces limitat la finanțare ieftine și la servicii calitative de consiliere în domeniu;
- impactul schimbărilor climatice și a condițiilor meteorologice extreme.

Aceste provocări necesită o implicare sistemică, iar proiectul propus vine să asigure, atât direct cât și indirect, sporirea nivelului de protecție a consumatorului și să pună la dispoziția agenților economici din domeniu condiții clare de activitate.

Podgoriile și viticultura reprezintă cel mai prețios activ al patrimoniului

vitivinicol din Republica Moldova. Condițiile pedoclimatice potrivite, mărimea suprafețelor plantate cu vii, tradițiile, terenurile în pantă și solurile sunt avantajele relative în comparație cu multe țări vitivinicole. Structura sortimentului de struguri de soiuri internaționale și autohtone reprezintă un alt element favorabil pentru industria vitivinicolă locală. Însă, în pofida tuturor acestora, viticultura este unul dintre elementele componente ale sectorului în care problemele sunt cele mai evidente, activele viticole fiind nevalorificate pe deplin. Dificultățile cu care se confruntă viticultura sunt legate direct de alinierea dimensională și structurală precară a sectorului vitivinicol la cererea pieței internaționale a vinului, în care Republica Moldova concurează. Oferta inadecvată în exces de struguri provine din scara și structura suprafețelor plantate cu vii, înființate inițial în perioada sovietică și care nu mai sunt adaptate la cererea actuală a piețelor de export, drept consecință a reformelor funciare ineficiente, emigrării forței de muncă și dificultăților economice. Astfel, cantitatea excesivă de struguri necondiționați ce nu sunt solicitați pe piață și care sunt produși cu o eficiență redusă au un impact direct asupra competitivității întregului sector.

Toate aceste aspecte au fost depistate grație instituirii în Republica Moldova a Registrului vitivinicol și urmare colectării datelor extrase din declarațiile sectoriale, pe care agenții economici le prezintă anual. Aceste informații sunt luate la baza elaborării politicilor și direcționării suportului financiar al statului spre segmentele cheie ce trebuie susținute și dezvoltate.

Totodată, completarea Registrului vitivinicol cu date veridice și la zi, a ajuns în dificultate. Cu toate că, obligativitatea de înregistrare a parvenit din anul 2017, la zi sunt înregistrate doar 46% din suprafețele declarate la BNS. Din aceste considerente, acțiunile sectorului, în opinia noastră, sunt incorecte din simpli motiv că urmare tuturor facilităților acordate de către stat (excluderea licenței de activitate și respectiv achitarea taxei pentru aceasta, eliminarea cotei accizei pentru vinurile naturale, înregistrarea gratuită în registrul vitivinicol, excluderea certificării conformității obligatorii) înregistrare în registru ar fi cel mai mic efort din partea actorilor din sector.

În acest sens, este necesară modificarea Legii viei și vinului care să răspundă obiectivului de consolidare și unificare a cadrului legal pentru viticultură, încât acesta să asigure o bună aplicabilitate și să garanteze standarde înalte în ce privește calitatea produselor specifice. În acest sens, proiectul a fost elaborat în sistemul organizării comune a pieței vitivinicole, având la bază noile reglementări europene în domeniu.

Așa, scopul proiectului este de a ajusta cadrul național la prevederile cadrului european prin definirea unor termeni de bază utilizați în domeniul vitivinicol european, stabilirea prevederilor care să asigure ținerea registrelor de evidență și prezentarea declarațiilor vitivinicole. Este de menționat că, prevederile promovate nu sunt novice pentru actorii din sector. Acestea doar sunt ajustate și însoțite de claritate atât în forma de expunere (pentru a folosi aceleași definiții și aceiași termeni internaționali) cât și în modul de evidență și depunere.

Acțiunile de aliniere a sectorului vitivinicol din Republica Moldova la practicile sectorului din Uniunea Europeană au început din anul 2012, atunci când legea dată

a fost amendată și republicată în temeiul Legii nr. 262/2012. Toate aceste manipulări în actele normative naționale au fost executate cu suportul și acordul sectorului care a conștientizat necesitatea valorificării la maxim a cunoștințelor colegilor europeni. Însă, așa cum cadrul comunitar este în permanentă îmbunătățire, a parvenit necesitatea ajustării cadrului național la ultimele modificări executate în regulamentele europene.

Aceste două regulamente UE, care intenționăm să le transpunem, sunt de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 care, deja este transpus în cadrul normativ național prevederile acestuia fiind cunoscute pentru sectorul privat și pentru autoritățile publice, astfel, nu aducem ceva complet nou, doar dezvoltăm cele și așa cunoscute pentru o aplicare mai ușoară și o afacere de succes.

În contextul celor expuse supra, pentru a contribui la o dezvoltare fructuoasă a sectorului capabil să concureze cu cele mai mari țări vitivinicole și pentru a-i oferi consumatorului produse sigure și de calitate, trebuie să dispunem de un cadru normativ clar și aplicabil.

### **3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

#### **3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Proiectul reprezintă un pas important în consolidarea sistemului de colectare a datelor din sectorului vitivinicol și de aliniere la sectorul vitivinicol european. Principalul aspect al noului proiect urmărește să contribuie la buna funcționare a sectorului și la atingerea unui nivel mai sporit de protecție a consumatorilor. Adoptarea acestui act normativ ar întări încrederea consumatorului în originea și proveniența produselor plasate pe piață și, nu în ultimul rând, încrederea statului în corectitudinea acordării suportului financiar sub formă de subvenții.

Legea actuală conține un șir de definiții învechite care nu sunt în concordanță cu noii termeni utilizați în actele europene și care, ne fiind preluați în actele naționale, duc în eroare agenții economici, mai cu seamă la comercializarea în exterior. Așa cum se vociferează despre transpunerea cadrului regulatoriu european în actele normative naționale în proporție de 100%, sectorul privat consideră că aplicarea acestuia și la export nu-i va pune în situații dificile pe oricare piață de destinație.

În acest sens, pentru a le simplifica activitatea, din articolul 2 este necesar de a exclude unii termeni (pepinieră viticolă, școală de vițe, material de înmulțire viticol, material săditor viticol, plantație portaltoi, plantație altoi, must de struguri proaspăt) și includerea altor termeni necesari de aplicat pe tot lanțul de producere, inclusiv îmbuteliere și comercializare, la fel, unele noțiuni urmează a fi ajustate. Astfel, prin proiectul dat, vor fi definiți următorii termeni: producător vitivinicol, producător de vin, prelucrător, producător de struguri, recoltator, comerciant, îmbuteliator, colecție de soiuri de viță-de-vie, produse vitivinicole, ceea ce va permite citirea și aplicarea corectă a cadrului normativ. În acest sens, *producătorul vitivinicol* este producătorul de vin care cultivă și struguri proprii iar *producătorul de vin* nu cultivă struguri proprii ci îi achiziționează și, respectiv, produce din ei vin.

O direcție nouă pentru Republica Moldova este „mențiunea tradițională”. Aceasta este prevăzută în legislația UE, însă în actele naționale aceasta a întârziat

să apară, iar la moment, în contextul aderării la Uniunea Europeană, cadrul normativ național necesită a fi revizuit și ajustat la cadrul nou european, pentru a informa din timp și îndruma agenții economici privind noile reguli de activitate în calitate de membru al UE. Sub acest aspect, se propune completarea proiectului cu articolului 17<sup>1</sup>. „Mențiunea tradițională”, este specifică doar sectorului vitivinicol și se utilizează în mod tradițional doar pentru o denumire de origine protejată sau o indicație geografică protejată pentru a le desemna sau pentru a evidenția metoda de producere, calitate sau alte aspecte deosebite ale acestor produse (ex: expresia „vin obținut din struguri culeși la maturare deplină” sau „vin de vinotecă” ar putea fi atribuită la „mențiune tradițională”).

Așa cum, prin proiectul propus spre promovare, se face o descifrare a activităților ce se încadrează în procesul de „fabricare” (modificarea noțiunii de „unitate vinicolă” și completarea cu altele noi), care cuprinde, separat sau împreună, activitatea de producere, activitatea de prelucrare, activitatea de îmbuteliere, este necesară și modificarea art. 21. Totodată, se propune și completarea alin. (1) al articolului cu produsele vitivinicole aromatizate. Acestea, au fost omise din neatenție și, deoarece sunt din categoria „produselor vitivinicole”, acestea trebuie să se regăsească în Registrul vitivinicol. Este de specificat că, produsele vitivinicole aromatizate, sunt exceptate de la licențiere în condițiile Legii nr. 160/2011, similar celorlalte produse vitivinicole reglementate de Legea nr. 57/2006.

Pentru a se garanta că producătorii de produse vitivinicole care aplică tratamente oenologice și utilizează compuși oenologici sunt bine informați și dobândesc o mai bună înțelegere a normelor relevante, este necesar de a defini în mod clar și precis, în actele normative din domeniu (articolul 21), practicile oenologice permise. Acestea, ulterior, vor fi descrise și aprobate de Guvern, la fel, în corespundere cu regulamentul european. Pentru a aplica corect practicile oenologice, spre exemplu „limita pentru creșterea volumului de alcool natural (îmbogățire, „șaptalizare”) în Republica Moldova”, este necesar de stabilit cărei zone vitivinicole se atribuie țara noastră. Astfel, urmare suportului proiectului „Czech Republic. Development cooperation”, Republica Moldova este atribuită zonei vitivinicole C1 și, propunem, aceasta să fie specificat în articolul 4.

Descrierea, denumirea și prezentarea produselor din sectorul vitivinicol reglementate de Legea viei și vinului nr. 57/2006 pot avea consecințe importante asupra perspectivelor lor de comercializare. Diferențele dintre legislația Republicii Moldova și cea a Uniunii Europene privind etichetarea produselor din sectorul vitivinicol pot împiedica buna funcționare a pieței. Prin urmare, este necesar să se prevadă aceleași norme de etichetare și prezentare. Din acest motiv, cerințele obligatorii de etichetare a produselor vitivinicole prevăzute în actele UE trebuie preluate în articolul 25 din Legea viei și vinului nr. 57/2006, pentru a lua în considerare interesele legitime ale consumatorilor și ale producătorilor. Prezentarea pe etichetă a denumirii sub care este comercializat produsul va fi indicație facultativă, în schimb, apare necesitatea indicării obligatorii a datei durabilității minime pentru produsele vitivinicole care au fost supuse unui tratament de dezalcoolizare cu o concentrație dobândită de până la 10 % vol., listei

ingredientelor și declarației nutriționale pentru toate produsele, nu doar pentru produsele vitivinicole aromatizate. Prezentarea declarației nutriționale, a devenit obligatorie în toată lumea vitivinicolă care-și stimează și protejează consumatorul, astfel, ca acesta să decidă asupra cantității de zahăr consumat, cantității de îndulcitori sau aromatizatori. Așa, produsele vitivinicole sunt puse în rând cu toate produsele alimentare care cad și sub incidența Legii nr. 279/2017. Totodată, amendarea articolului 25 cu alineatul (8) este necesară pentru a specifica aplicabilitatea regulilor orizontale asupra etichetării, fapt ce reiese și din Comunicarea Comisiei [\(4\)](#). O altă prevedere necesară (completarea cu alineatul (7)) ar fi cea de atribuire a cerințelor *Legii viei și vinului nr. 57/2006* și *Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice* produselor vitivinicole pe bază de vin, deoarece acestea au o semnificație dublă (și ambele corecte), și produse vitivinicole și băuturi spirtoase, ultimele fiind reglementate de Legea nr. 1100/2000. Totuși, produsele vitivinicole pe bază de vin nu pot reglementate doar de una din legile menționate.

Este de menționat, pe tot textul legii sunt propuse câteva derogări pentru produsele vitivinicole pe bază de vin (art. 25 și la art. 27), pe motiv că acestea sunt atribuite și la categoria de „băuturi spirtoase” ce, după natura sa, în unele cazuri, sunt produse cu o reglementare mai specifică în conformitate cu Legea nr. 1100/2000.

Pentru a asigura trasabilitatea și monitorizarea mișcării, inclusiv și a stocurilor de produse vitivinicole, trebuie stabilite norme privind necesitatea păstrării și a unui registru separat pentru fiecare agent economic, detaliile modului de întocmire a unui astfel de registru, precum și operațiunile care trebuie înscrise în registru. Articolele 26<sup>2</sup> și 26<sup>3</sup> din Legea viei și vinului nr. 57/2006 impun asigurarea trasabilității și ținerea registrelor vitivinicole, iar acestea trebuie adaptate noilor cerințe pentru a servi ca bază ulterior la depunerea declarațiilor vitivinicole. Așa, comercianții cu ridicata (depozitele specializate) la fel vor duce evidența produselor vitivinicole prin registre de evidență a intrărilor și ieșirilor de produse care urmează să dispună de documente justificative pentru fiecare înregistrare (similar produselor reglementate de Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și al producției alcoolice, dar și similar practicilor europene).

În practica de zi cu zi, procesele tehnologice continuu se modernizează. Apar și dispar noi metode și procedee tehnologice, noi ingrediente și componenți de cupaj. În așa mod, în UE a fost adoptat Regulamentul delegat UE 2019/934 care a abrogat un șir de acte și un șir de procedee tehnologice și care, RM în transpune în documentul aflat în proces de promovare cu nr unic 695/MAIA/2024. Noi nu reușim, cu procesul de modificare a cadrului legal, să ținem pasul schimbărilor globale din sector. Din acest motiv și, având în vedere că, legiuitorul prin norma legală menționată la art. 26<sup>7</sup> împuternicește Guvernul cu dreptul de a aproba modelul registrelor, propunem abrogarea art. 26/4 și 26/5.

Declarațiile vitivinicole, prevăzute în articolul 26<sup>6</sup>, au scopul de a îmbunătăți trasabilitatea și gestionarea pieței, iar această posibilitate este oferită doar prin colectarea datelor de recoltă, producție, stocuri. Colectarea datelor respective și încadrarea acestora în registrul vitivinicol este un proces imperios pentru

elaborarea politicilor în sector, pentru stabilirea mărimii sprijinului acordat de stat și a direcțiilor prioritare de suport, iar în final are de beneficiat consumatorul. De asemenea, pe lângă unitățile vinicole și comercianții și depozitele specializate vor depune declarații vitivinicole, pentru a asigura trasabilitatea produselor vitivinicole. Având în vedere că pot exista agenți economici care, în anumiți ani nu realizează nici o producție sau nu dețin nimic în stoc, în acest caz, acești agenți economici ar putea fi exceptați de la această obligativitate, ceea ce poate fi reglementat doar printr-un act juridic.

Modificările art. 27, propuse în prezentul proiect, țin, în primul rând de protecția consumatorului prin tendința de a garanta calitatea produselor puse pe piață. În cazul de față, ne referim la garantarea calității materialului viticol (calități care sunt specificate în Legea nr. 68/2013, ce reglementează toate categoriile de semințe, inclusiv și cele din sectorul viticol) pentru a asigura consumatorul că înființează o plantație viticolă de durată. Este doar o tentativă de a direcționa sectorul la cadrul legal care, de facto și așa se aplică și care prevede că semințele care nu corespund prezentei legi (Legii 68/2013) nu pot fi plasate pe piață. Iar, completarea cu alin. (3) cu lit. l) ar atenționa asupra practicilor oenologice aplicate produselor, astfel, produsele din sectorul vitivinicol vor fi supuse doar practicilor oenologice permise (sau, cum prevede actul UE, practicilor oenologice autorizate – nu în sensul că aceste practici au nevoie de acte permissive).

Organizațiile interprofesionale din sectorul vitivinicol își desfășoară activitatea cu respectarea direcțiilor stabilite în Legea viei și vinului nr. 57/2006. Totuși, pentru o contribuție mai esențială în interesul consumatorului, acestea trebuie să-și dezvolte prioritățile reieșind din perspectivele de evoluție ale pieței. În acest scop, luând ca bază practicile organizațiilor europene din sectorul vitivinicol, se propune completarea capitolului VI<sup>1</sup> cu aspecte mai detaliate ale acestor direcții dar și cu prevederi ce vor clarifica obiectivele asociațiilor de producători.

Pentru a responsabiliza agenții economici și ai motiva să se conformeze cadrului legal, deoarece, din practica existentă se cunoaște că există și agenți economici mai „de rea credință”, considerăm imperios stabilirea unor prevederi ce țin de nerespectarea prevederilor legale dar și atribuirea unor sarcini, în acest sens, pentru organul cu atribuții de control de stat. Această necesitate reiese din neexecutarea, pe durata anilor, a prevederilor de înregistrare în Registrul vitivinicol. Urmare, va fi amendat și Codul contravențional.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii viei și vinului nr. 57/2006 are ca obiective:

- asigurarea trasabilității și transparenței producției fabricate și comercializate;
- garantarea autenticității și calității mai înalte a produselor; și
- asigurarea concurenței libere în domeniu.

### **3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare**

Opțiuni alternative nu au fost identificate, or, lipsa unei intervenții va contura lipsa măsurilor de protecție a drepturilor și intereselor consumatorilor dar și nemijlocit al producătorului.



Subsecvent, amintim că față de un agent economic, consumatorul se găsește într-o poziție de inferioritate prin aceea că un consumator este mai puțin informat. Cât privește producătorii, urmare lipsei informației veridice despre punctele slabe din sector, riscă să nu beneficieze de suport financiar din partea statului pentru direcțiile de dezvoltare prioritare.

Astfel, adoptarea proiectului de lege propus este important, ceea ce ar completa cadrul normativ existent.

Totodată, urmare consultărilor publice, inclusiv cu sectorul privat, dar și la propunerea Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, a fost extins termenului de intrare în vigoare a modificărilor propuse pentru art. 25.

#### **4. Analiza impactului de reglementare**

##### **4.1. Impactul asupra sectorului public**

Impact asupra sectorului public nu a fost identificat, deoarece proiectul propus nu implică acțiuni de reformă structurală sau instituțională.

##### **4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative**

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare.

##### **4.3. Impactul asupra sectorului privat**

Unul din scopurile proiectelor promovate de stat sunt creșterea competitivității și veniturilor actorilor din sectorul privat, iar prin proiectul promovat, acestea pot fi atinse datorită impactului benefic și anume:

- reducerea cheltuielilor la etichetarea produselor vitivinicole prin posibilitate de utilizare a etichetelor destinate pieței interne și pentru piața externă;

- oportunități mai evidente pentru obținerea unui suport financiar sub formă de subvenții mai considerabile.

- crearea unui climat legislativ favorabil operatorilor din sectorul vitivinicol, îmbunătățirea condițiilor de producție în exploatațile vitivinicole, prin reglementări clare care vizează trasabilitatea produsului, servicii eficiente, pentru preluarea, prelucrarea și desfacerea producției, la nivelul standardelor europene.

Este de menționat că, implementarea proiectului propus nu implică costuri suplimentare nici pentru un actor din sector: înregistrarea în Registrul vitivinicol este gratuită (art. 21), reguli noi de comercializare a materialului de înmulțire vegetativă a viței de vie nu au fost stabilite (art. 27). Excepție, poate fi, aplicarea prevederilor art. 25 (la imprimarea noilor etichete), pentru care se propune ca etichetele și ambalajele deținute de producători până la intrarea în vigoare a prezentei legi pot fi utilizate la etichetarea producției vitivinicole, până la 31 decembrie 2025, iar producția respectivă poate fi comercializată până la epuizarea stocurilor, dar nu mai târziu de 31 august 2027. (similar art. III din Legea nr. 401/2023).

##### **4.4. Impactul social**

Crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea businessului duce direct la asigurarea unui impact social benefic, inclusiv, în zonele rurale, prin crearea locurilor de muncă în sector și în industriile conexe, reducând astfel rata șomajului în mediul rural și contribuind la creșterea nivelului de trai, iar sprijinul pentru



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| micile exploatații din sector și pentru dezvoltarea activităților turistice va contribui la diversificarea veniturilor în gospodăriile rurale, reducând astfel migrația către orașe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Proiectul respectiv nu implică date cu caracter personal.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Proiectul dat nu are impact asupra echității și egalității de gen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>4.5. Impactul asupra mediului</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Impact asupra mediului, prin proiectul promovat, nu a fost identificat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>4.6. Alte impacturi și informații relevante</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Un impact ar fi asupra organizațiilor interprofesionale, deoarece au fost lărgite direcțiile de activitate. Deci, îmbunătățirea calității activităților desfășurate în sector stă în puterea acestora de a se implica direct și a contribui la dezvoltarea unei practici mai echitabile și mai transparente, în care operatorii economici sunt motivați să respecte normele legale și etice.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>Proiectul propus spre promovare vine să armonizeze cadrul național la rigorile Uniunii Europene prin armonizarea prevederilor specifice domeniului vitivinicol. În acest sens, proiectul:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- transpune parțial (transpune art. 2 (1) lit. (a), (b), (e), (f), (i), (j), (k), (l), art. 2 (3), art. 28 (2) – (4), art. 31 (1), art. 32 (1), art. 33, art. 34 (1), art. 35 teza 2, art. 36 (1) și (3), art. 37 (3)) Regulamentul delegat (UE) 2018/273 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizatii pentru plantările de viță-de-vie, registrul plantațiilor viticole, documentele însoțitoare și certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii, notificările și publicarea informațiilor notificate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele și sancțiunile relevante, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 555/2008, (CE) nr. 606/2009 și (CE) nr. 607/2009 ale Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 436/2009 al Comisiei și a Regulamentului delegat (UE) 2015/560 al Comisiei, CELEX: 32018R0273, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 58 din 28 februarie 2018, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2023/1606 al Comisiei din 30 mai 2023;</li> <li>- transpune parțial (transpune art. 14 (1), art. 20 (1) – (3), art. 21, art. 22 (4)) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/274 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizatii pentru plantările de viță-de-vie, certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii și notificările, de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele relevante și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/561 al Comisiei, CELEX: 32018R0274, publicat în Jurnalul</li> </ul> |

Oficial al Uniunii Europene L 58 din 28 februarie 2018, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2567 al Comisiei din 13 octombrie 2022.

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Totodată, urmare primei avizări s-a conturat necesitatea transpunerii și unor prevederi din Regulamentul (UE) NR. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind indicațiile geografice pentru vin, băuturi spirtoase și produse agricole, precum și privind specialitățile tradiționale garantate și mențiunile facultative de calitate pentru produsele agricole, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1308/2013, (UE) 2019/787 și (UE) 2019/1753 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012. În acest sens, suplimentar la prevederile preluate, prin proiectul dat transpunem parțial și art. 112, 113, 113a, 114 și 116. Tabelul de concordanță este elaborat (pentru prevederile care se propun a fi transpuse).

#### 5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege pentru modificarea Legii viei și vinului nr. 57/2006 urmărește asigurarea trasabilității și transparenței producției fabricate și comercializate, garantarea autenticității și calității produselor, cât și asigurarea concurenței libere în domeniu.

Gradul de transpunere a *Regulamentului delegat (UE) 2018/273* este parțial, deoarece sunt preluate doar unele prevederi din regulament, o altă parte din prevederi vor fi preluate sau în proiectul hotărârii cu privire la modificarea Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 356/2015 sau în proiectul hotărârii de aprobare a Regulamentului privind produsele cu denumire de origine protejată sau indicație geografică protejată.

Gradul de transpunere a *Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/274* este parțial, deoarece, la fel, sunt preluate doar unele prevederi iar o altă parte din prevederi vor fi preluate în proiectul hotărârii cu privire la modificarea Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 356/2015 sau în proiectul hotărârii de aprobare a Regulamentului privind produsele cu denumire de origine protejată sau indicație geografică protejată.

Totodată, marea parte a prevederilor regulamentelor respective vor fi aplicate din momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, nefiind posibilă transpunerea la zi a acestora în cadrul național, așa cum, spre exemplu, înființarea de noi plantații viticole în Republica Moldova nu este condiționată de necesitatea unei autorizații de plantare. Iar, cât privește formarea băncii analitice de date izotopice, Republica Moldova nu participă la completarea acesteia, cu toate că își

dorește.

Actul național, suplimentar prevederilor preluate din regulamentele UE sus-menționate, va ajusta și cerințele privind denumirile de origine, indicațiile geografice și mențiunile tradiționale pentru produsele vitivinicole precum și etichetarea și practicile oenologice autorizate în concordanță cu *Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 20 decembrie 2013, CELEX: 32013R1308, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 și

*Regulamentului delegat (UE) 2019/934 al Comisiei din 12 martie 2019 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește zonele viticole în care poate fi majorată tăria alcoolică, practicile oenologice autorizate și restricțiile aplicabile producerii și conservării produselor vitivinicole, procentajul minim de alcool al subproduselor și eliminarea acestora și publicarea fișelor OIV*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 289 din 08 noiembrie 2019, CELEX: 32019R0934.

La fel, sunt revizuite noțiunile aferente materialului de înmulțire vegetativă a viței-de-vie în concordanță cu *Directiva Consiliului din 9 aprilie 1968 privind comercializarea materialului pentru înmulțirea vegetativă a viței-de-vie (68/193/CEE)*, CELEX: 31968L0193, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 93 din 17 aprilie 1968, așa cum a fost modificată ultima oară prin *Directiva de punere în aplicare (UE) 2020/177 a Comisiei din 11 februarie 2020 și Directivei 2004/29/CE a Comisiei din 4 martie 2004 privind stabilirea caracteristicilor și a condițiilor minime pentru inspectarea soiurilor de viță-de-vie*, CELEX: 32004L0029, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 071 din 10 martie 2004, care au fost transpuse în HG nr. 342/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind producerea, controlul calității, certificarea și comercializarea materialului de înmulțire vegetativă a viței-de-vie.

Prin proiectul de lege se includ și norme suplimentară, care nu sunt prevăzute expres în actele juridice ale UE, acestea mai mult țin de elemente redacționale și de unele momente de completare/clarificare a textului legii.

La proiect sunt elaborate și Tabelele de concordanță aferente Regulamentului delegat (UE) 2018/273 și Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/274, acte care sunt transpuse în proiectul promovat.

## 5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Se promovează proiectul de lege în vederea implementării legislației UE privind acțiunile în reprezentare pentru buna funcționare a pieței vitivinicole în noul cadru juridic, bazându-ne pe protecția intereselor consumatorilor și producătorilor, cât și promovarea producerii unor produse de calitate, fiind îmbunătățite și clarificate condițiile de activitate în partea ce ține de registrele de intrări și ieșiri, declarațiile

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| obligatorii și de ținere a registrului vitivinicol dar și de control al corectitudinii evidenței acestora.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea proiectului propus a fost plasat pe pagina web oficială <a href="http://www.particip.gov.md">www.particip.gov.md</a>, la data de 09.08.2024, fiind acordat termenul de 22.08.2024 pentru propuneri.</p> <p>(<a href="https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-viei-si-vinului-nr-572006/12983">https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-viei-si-vinului-nr-572006/12983</a>)</p> <p>Urmare înregistrării de către cancelaria de stat, setul de documente, aferent proiectului cu număr unic 804/MAIA/2024, a fost examinat și avizat de către toate părțile interesate, fiind accesat linkul <a href="https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-organizarea-consultarilor-publice-pe-marginea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-viei-si-vinului-nr-572006-numar-unic-804maia2024/13229">https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-organizarea-consultarilor-publice-pe-marginea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-viei-si-vinului-nr-572006-numar-unic-804maia2024/13229</a>. Tabelul de sinteză aferent primei avizări este elaborat.</p> |
| <b>7. Concluziile expertizelor</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Proiectul urmează a fi supus , expertizei anticorupție în corespundere cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din aceeași Lege.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Adoptarea și punerea în aplicare a proiectului dat va impune necesitatea ajustării Regulamentului privind reglementarea pieței vitivinicole, aprobat prin HG nr. 356/2015 la modificările promovate.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Implementarea prevederilor proiectului respectiv se va iniția odată cu intrarea în vigoare a acestuia, răsfrângându-se asupra tuturor actorilor din sectorul vitivinicole, iar Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor își va realiza atribuțiile prin controlul plasării pe piață a produselor vitivinicole în conformitate cu prevederile actului normativ respectiv.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

**Andrian DIGOLEAN,**  
**Secretar de Stat**